

Szkolenie weryfikatorów odznak turystyki kolarskiej

Zgodnie z dotychczasowym zwyczajem, przy okazji ogólnopolskiego zlotu przodowników turystyki kolarskiej odbyło się doroczne spotkanie szkoleniowe referentów weryfikujących odznaki turystyki kolarskiej PTTK. Spotkanie, w którym uczestniczyło ćwierć setki aktywistów, prowadził Marian Kotarski. Uczestnicy wysłuchali informacji o regulaminowych zawłościach weryfikacyjnych, sposobach wychwytywania błędów w dokumentacji wycieczkowej, postępowaniu w przypadkach powtórnego i kolejnego zdobywania odznak oraz wymogach i ułatwieniach wskazanych w „Zasadach weryfikacji odznak turystyki kolarskiej PTTK” obowiązujących od 1994 r.

Kierownik centralnego referatu weryfikacyjnego oznajmił, iż wykazywane co roku w Sprawozdaniu TK-O Zarządu Głównego PTTK liczby zweryfikowanych KOT zdają się nie oddawać rzeczywistości. Trudno uwierzyć, że przy obserwowanej od lat dużej popularności turystyki rowerowej zdobywanych jest niezbyt wiele KOT. Spora ilość klubów działających na prawach koła spełnia funkcje oddziałowych komisji turystyki kolarskiej, niestety, blankiet sprawozdania TK-K nie zawiera rubryk do wpisywania zweryfikowanych odznak turystyki kwalifikowanej. Można przypuszczać, że z tego powodu pewna liczba przyznanych odznak znika z pola efektywności działania środowiska kolarskiego. Mówca zalecił, by kierownicy terenowych referatów weryfikacyjnych odznak kolarskich dopisywali informacje o liczbie przyznanych odznak przez kierowane przez nich gremia weryfikacyjne. Takie same zachowania zalecił referentom oddziałowym i regionalnym. Odznaki będące w gestii centralnego referatu weryfikacyjnego KTKol. ZG PTTK są co roku podliczane i przekazywane do biura Zarządu Głównego PTTK oraz do osoby zajmującej się statystyką.

Turyści, podobnie jak krajoznawcy, zdobywają odznaki będące symbolem środowiskowego prestiżu. Im wyższy stopień zdobytej odznaki, tym lepiej, tym większa radość dla zdobywającego i podziw otoczenia. Regulaminy odznak turystyki kwalifikowanej przewidują stopnie małe, duże, za wytrwałość, więc miłośnicy wędrowek mają szerokie pole do popisu. Największe możliwości mają narciarze mogący zdobywać liczne, nieraz wielostopniowe, DON, NOM, GON, NON i WON (dziecięce, młodzieżowe, górskie, nizinne i wysokogórskie odznaki narciarskie).

Piechurzy, zmotoryzowani i żeglarze mają w swych dyscyplinach po 2 odznaki (oddzielne dla nieletnich i dla dorosłych), podobnie jak kajakarze i jeźdźcy (u których przewidziano osobne odznaki dla amatorów wędrówek nizinnych i oddzielne dla miłośników terenów górskich). Jedynie GOT, KOT i TOP występują bez odmian o charakterze alotropowym. Tu pragnę wyjaśnić – oznajmił główny weryfikator ustosunkowując się do głosu w dyskusji – że w naszych rozważaniach nie uwzględniamy odznak zdobywanych podczas imprez na orientację, albowiem – w myśl Regulaminu – udział w InO można zaliczyć równocześnie do innych odznak turystyki kwalifikowanej.

Odznaki turystyki kwalifikowanej PTTK wg dyscyplin zdobyte w latach 2024-2025

<i>Dyscyplina - rodzaj turystyki i główna odznaka</i>	<i>Zdobyte w 2024 r.</i>		<i>Zdobyte w 2025 r.</i>	
	<i>ogółem</i>	<i>z tego</i>	<i>ogółem</i>	<i>z tego</i>
Górska GOT	11 348	-	14 440	-
Pieszna OTP	1 931	OTP - 1 330 7-mil. Buty - 601	2 176	OTP - 1 446 7-mil. Buty - 730
Kolarska KOT	579	-	650	-
Wodna TOK i ŻOT	216	TOK - 103 Kiełbik - 24 ŻOT - 89	198	TOK - 73 Kiełbik - 27 ŻOT - 98
Narciarska NON	166	NON - 37 GON - 83 DON - 36 NOM - 10 WON - 0	138	NON - 16 GON - 71 DON - 18 NOM - 33 WON - 0
Motorowa MOT	53	MOT - 41 Młodzież. OTM - 12	58	MOT 53 Młodzież. OTM 5
Jeździecka JOT	5	JOTN - 2 JOTG - 3	3	JOTN - 3 JOTG - 0

Źródło: Obliczenia własne wg Sprawozdań zbiorczych ZG PTTK TK-O za lata 2024 i 2025.

Łącznie w 2024 r. wszystkie referaty weryfikacyjne funkcjonujące w PTTK przyznały 38.975 odznak turystycznych i krajoznawczych; w 2025 r. te same referaty przyznały 49.708 odznak. W tej liczbie w 2024 r. jest 11.348 GOT, 778 Odznak Krajoznawczych PTTK, 1330 OTP, 601 Siedmiomilowych Butów, 709 odznak Turysta Przyrodnik, 579 KOT. Jeśli zająć się li tylko zdobytymi odznakami turystyki kwalifikowanej zgrupowanymi wg używanego środka lokomocji, zauważymy, że zdecydowany prym wiodą piechurzy. W omawianych latach 2024 i 2025 r.

najwięcej odznak zdobyli turyści górscy, następnie nizinni, rowerzyści, wodniacy, narciarze, turyści zmotoryzowani oraz – jak można sądzić najbardziej elitarni – jeźdźcy.

Liczby zaprezentowane w tabeli jednoznacznie dowodzą, że największą popularność mają te dyscypliny, do uprawiania których wystarczą wygodne buty. W sytuacji, gdy do uprawiania konkretnej dyscypliny turystycznej obligatoryjny jest sprzęt, prym wiodą rowerzyści. Najliczniejsze grono turystów, zwłaszcza tych, którzy zdobywają odznaki turystyki kwalifikowanej, skupione jest w środowisku osób poznających kraj *per pedes*, i to nie tylko dlatego, że każdy cyklista, wodniak czy motorowiec chcąc poznać zabytki architektury, osobliwości przyrody bądź artefakty musi odstawić jednośląd, odłożyć pagaj bądź kluczyki i pomaszerować do zwiedzanego pomnika historii lub muzeum pieszo. Przemieszczanie się na własnych kończynach jest odwieczną tradycją.

A konkluzja – wskazanym jest, by każdy formularz statystyczny TK zawierał rubryki informujące o ilościach przyznanych odznak przez działające w kołach, klubach oraz komisjach (wszystkich szczebli) referaty weryfikacyjne. Warto ten wniosek wziąć pod uwagę w toku obecnej kampanii przedzjazdowej PTTK.

(kot)

2 VI 2026